

INLICHTINGEN-BULLETIN NR.: 30/97
(6 augustus 1997)

Rusland	- Vulling strijdkrachten met dienstplichtigen verbeterd
Iran	- Politieke uitspraken over nucleaire programma
Congo-Brazzaville	- Wapenleveranties

RUSLAND

Vulling van strijdkrachten met dienstplichtigen verbeterd.

Het Russische Ministerie van Defensie heeft recent bekend gemaakt dat de vulling van de strijdkrachten met dienstplichtigen na het oproepen van de voorjaarslichting is gestegen van 82% tot 85% en is de verwachting uitgesproken dat deze stijgende lijn zich zal voortzetten. De beoogde reductie van de Russische strijdkrachten van 1,7 miljoen tot 1,2 miljoen man in 1999 zal het mogelijk maken dat vanaf dat jaar volledig kan worden voorzien in de behoefte aan dienstplichtigen. Het Ministerie wees er tegelijkertijd echter op dat de centrale overheid voor de oproep van de voorjaarslichting slechts een fractie van de benodigde middelen heeft toegewezen en dat lokale overheden derhalve moesten bijspringen. Het aantal dienstplichtontduikers is vergeleken met de vorige lichting (herfst 1996) niet verminderd (ruim 31.000 man). Tevens blijft de fysieke kwaliteit van de dienstplichtige jongemannen dalen: momenteel wordt 1 op de 3 dienstplichtigen afgekeurd of uitstel verleend om gezondheidsredenen. In 1985 was dit slechts 1 op de 20 dienstplichtigen. Ook daalt het opleidingsniveau en heeft 6% van de dienstplichtigen een strafblad.

Een volledige overschakeling op een beroepsleger in het jaar 2000 (zoals President [redacted] in mei vorig jaar per decreet heeft bepaald) wordt door het Ministerie van Defensie als onhaalbaar beschouwd vanwege de onwaarschijnlijkheid van een snel economisch herstel. Dit is de basisvoorwaarde voor een hoger defensiebudget (nodig voor de bekostiging van een beroepsleger): een beroepsmilitair belast de begroting namelijk 3,5 maal meer dan een dienstplichtige.

Momenteel bedraagt de feitelijke sterkte van de Russische strijdkrachten ongeveer 1,4 miljoen man, waaronder ongeveer 500.000 officieren en hulpofficieren. Het totale tekort van 300.000 man ligt voor 2/3 bij de lagere rangen (soldaten en sergeants) en voor het overige deel bij de lagere officiersrang; dit bij een overschot aan officieren in de hogere rangen.

IRAN

Politieke uitspraken over nucleaire programma

[redacted] De beoordeling op dit moment is dat indien

[REDACTED]

Iran erin slaagt zijn programma in de huidige vorm voort te zetten, het land rond 2005 over een nucleair wapen kan beschikken.

In dit licht is een aantal recente politieke uitspraken van verschillende zijden vermeldenswaard. Zo verklaarde de **secretaris-generaal van het Internationale Atoom Energie Agentschap (IAEA)** [REDACTED] tijdens zijn bezoek aan Iran eind juli jl., dat het Iraanse nucleaire programma vreedzame doelen dient. De IAEA-delegatie concludeerde dit na een bezoek aan / inspectie van enkele nucleaire faciliteiten op diverse locaties in Iran. Dit was een vervolg op een IAEA-bezoek aan Iran van enige tijd geleden, toen door [REDACTED] dezelfde bevindingen werden bekendgemaakt. De vraag is echter of de IAEA-delegatie (ook) de nucleaire faciliteiten heeft kunnen bezoeken die door [REDACTED] als "militair verdacht" worden aangemerkt. [Wat dit betreft zijn de toenmalige verrassende ervaringen van de internationale gemeenschap met het nucleaire programma van Irak van grote betekenis.]

Belangrijk is voorts de reactie van de **Russische Minister van Buitenlandse Zaken** [REDACTED] op de zorg die de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken [REDACTED] en de Britse Minister van Buitenlandse Zaken [REDACTED] tijdens separate bezoeken aan Moskou, in juli jl, uitspraken over de Russisch-Iraanse nucleaire samenwerking (Bushehr-project). [REDACTED] heeft tegenover beiden onderstreept dat Rusland zich nauwgezet houdt aan alle internationale verplichtingen inzake internationale nucleaire samenwerking. Rusland zou derhalve naar Iran geen uitrustingsstukken / technologie exporteren die voor het vervaardigen van een nucleair wapen kunnen worden gebruikt. [REDACTED] heeft overigens niet ontkend dat in het verleden door Russische niet-overheidsinstanties ongeoorloofde exporten ter zake hadden plaatsgevonden. Naar zijn zeggen zou president [REDACTED] nu echter persoonlijk strikte instructies hebben gegeven deze praktijken te voorkomen.

Het Russische standpunt is op 30 juli jl. wederom benadrukt door de **woordvoerder van het Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken**. Betoogd werd dat de Russisch-Iraanse samenwerking onder permanente IAEA-controle staat en dat daarnaast Rusland zelf ook de inspanningen van Iran op nucleair gebied intensief volgt. Indirect werd aangegeven dat (ook) voor Rusland hiermee een potentieel veiligheidsrisico in het geding is. Overigens wordt de eis van Israël dat Rusland de nucleaire samenwerking met Iran beëindigt door het Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken resoluut van de hand gewezen.

De Russische verklaring volgde op officiële berichten van Iraanse zijde over intensivering van de nucleaire samenwerking met Rusland. De **vice-president van de Iraanse Atoomenergie Organisatie** [REDACTED] maakte in begin juli bekend dat plannen worden ontwikkeld voor de uitbreiding van de nucleaire infrastructuur in Iran. Aangenomen mag worden dat Rusland bij deze planning is betrokken en in de toekomstige uitvoering van het vervolgproject zal worden betrokken.

Opvallend in dit verband is dat de nieuwe **president van Iran, ayatollah** [REDACTED], tijdens zijn installatie-rede op 3 augustus jl. geen enkel woord heeft gewijd aan de militair-politieke situatie in de Golfregio en/of de nucleaire problematiek. Dit terwijl de president wel inging op de (problematische) verhouding met het Westen en zich vóór een dialoog uitsprak.

Feit blijft dat het Iraanse ambitieuze programma voor de ontwikkeling van een nucleair wapen (evenals andere massavernietigingswapens en ballistische raketten met een bereik van meer dan 1.000 km) onverminderd doorgaat. Het is om deze reden dat de **Israëlische Minister van Defensie** [REDACTED] eind juli jl. bezwoer dat

[REDACTED]

"Iran er nooit in zal slagen nucleaire wapens te vervaardigen. Israël zal zich tot het uiterste inspannen om dit te voorkomen, omdat deze wapens dan tegen Israël zouden worden ingezet", aldus [REDACTED]

CONGO-BRAZZAVILLE

Aanvoer wapens

Zoals eerder gemeld (vide Inlichtingenbulletin 29/97) zijn op het vliegveld van Pointe Noire, gelegen aan de Afrikaanse westkust, diverse ladingen militair materieel gearriveerd. Op 30 juli is wederom sprake geweest van een wapentransport. Het betrof hier een tweetal MI-8's en één MI-17-helikopter. Daarnaast zijn er SPIGOT-systemen, vergezeld van instructeurs waargenomen. Deze zijn vermoedelijk afkomstig uit de Centraal-Aziatische (GOS-) republieken. Op 31 juli werd op Pointe Noire door een Il-76 transportvliegtuig een Mi-24 Hind-helikopter aangevoerd. Een dag later arriveerden een tweede Mi-24 helikopter en rotorbladen voor een Mi-8 helikopter. Voornoemd materieel is bestemd voor het regeringsleger van president [REDACTED]

Er zijn meldingen dat in de omgeving van Tchitondi (enkele tientallen kilometers ten noordoosten van Pointe Noire) door het regeringsleger met bewapening voor de MI-8 wordt getraind. Daarnaast is de constructie dan wel verbetering gaande van een vliegveld, 25 km ten oosten van Madingou (Provincie Bouenza)(±125 km westelijk van Brazzaville). Het vliegveld kan aan het einde van deze week gereed zijn.

Zoals bekend beschikt de Congolese luchtmacht niet over vliegtuigen waarmee enige invloed op de loop van het binnenlandse conflict kan worden uitgeoefend. Daarnaast wordt gebruikmaking van het vliegveld Maya Maya in Brazzaville ontzegt door de troepen van Nguesso Sassou. Gezien de aard van het conflict en het ontbreken van behoorlijke vliegvelden ligt het niet voor de hand om een offensieve luchtcapaciteit te verwerven door de aanschaf van gevechtsvliegtuigen. Bewapende helicopters zijn veel effectiever en stellen minder eisen aan de benodigde infrastructuur. Het ontbreken van een vliegveld in de omgeving van Brazzaville en de grote afstand tot Point Noire lijken de aanleiding voor het aanleggen van het vliegveld bij Madingou. Mogelijk dat de werkzaamheden het weer bruikbaar maken van het in die omgeving bestaande veld betreffen. Bij constructie van een nieuwe vliegveld gaat het waarschijnlijk om een strook die is vrijgemaakt van vegetatie, en alleen geschikt is voor het ondersteunen van helicoptervluchten. Het vliegveld kan een eventuele operatie tegen de hoofdstad Brazzaville en tegen de noordelijke provincies ondersteunen.

Het ligt in de lijn der verwachtingen dat de legitieme president zijn strijdkrachten probeert te versterken. Wanneer het nieuwe vliegveld beschikbaar komt zal de bevoorrading naar de regio kunnen verbeteren. Het moet vooralsnog worden betwijfeld of [REDACTED] met de inzet van de huidige bewapende helicopters het conflict nu wel naar zijn hand zal kunnen zetten. Desalniettemin moet niet worden uitgesloten dat bij een onvoldoende bevredigend resultaat in Libreville, President [REDACTED] alsnog een militaire oplossing zal zoeken.